

EEN ONVERWACHT KERSTGESCHENK.

EEN VERHAAL VOOR OUD EN JONG,

naar het Hoogduitsch

VAN

A. VOLLMAR.

AMSTERDAM,
F. W. EGELING.

=

Prijs f 0.15 — 25 Ex. f 3.25 — 100 Ex. f 10.—.

EEN ONVERWACHT KERSTGESCHENK.

EEN VERHAAL VOOR OUD EN JONG,

naar het Hoogduitsch

VAN

A. VOLLMAR.

AMSTERDAM,
F. W. EGELING.

EEN ONVERWACHT KERSTGESCHENK.

I.

„Tehuis is het toch het allerbest,” zeide de onderwijzer Winfried, die in de vacantie op reis geweest was en een oud schoolvriend bezocht had. „Tehuis is het het allerbeste” herhaalde hij. — Of hij nu met dit tehuis zijn zindelijk kamertje, zijn vriendelijke vrouw, zijn vijf roodwangige kinderen, of die allen te zamen bedoelde, dit zeide hij niet, maar op zijn vriendelijk gezicht stond te lezen, dat hij een gelukkig mensch was.

Slechts weinige dagen was hij van huis geweest, doch lang genoeg, om hem t’huis alles schooner dan anders te doen vinden. Hij vertelde van zijn vriend en hoe hij met hem samen geweest was, lange wandelingen gedaan en een blik geslagen had in Gods schoone bergwereld. „Ja kinderen,” zoo besloot hij, „maar het mooiste bij oom Konrad was dat hij een heel nieuw instrument had, Harmonium geheeten; het was juist alsof men een orgel in huis had, en daarop te spelen was een genot zooals gij u niet kunt voorstellen. Ik verlangde dikwijls naar de kamer, enkel om het harmonium. Oom Konrad zeide ook, als hij na het schoolhouden soms vermoeid en treurig was, dan speelde

hij op zijn huisorgel en stond geheel verfrischt weêr op; hij meende dat hij al dikwijls ziek zou geworden zijn, als hij niet alle leed had kunnen wegspelen. Zulk een harmonium zou ik ook gaarne hebben, kan ik u zeggen en ik geloof dat het mij zou goed doen."

„Hoe ziet het er uit?" vroeg de tienjarige Frits.

„Bruin, mijn jongen."

„Maar hoe verder, meen ik. Is het zooals gindsche bank?"

„Nee, antwoordde Winfried, „eerder als een kastje, maar van binnen is het eigenlijk het mooiste, daar is het vol heerlijke toonen."

„Is het wel half zoo groot als het kerkorgel?" vroeg Martha, een meisje van acht jaar, — welke het lid der familie was, dat het meest durfde wagen.

„Veel, veel kleiner; maar ik kan het u niet beschrijven, misschien kunnen wij ons er ook nog eens een aanschaffen, ik wensch er zeer naar."

„Later," zeide vrouw Winfried vriendelijk, „lieve vader, als onze kinderen groot zijn".

Als alle wenschen vervuld werden, „als onze kinderen groot zijn", dan moest het er tegen dien tijd al wonderlijk mooi bij de Winfrieds gaan uitzien. Alleen maar waren hunne kinderen nog lang niet groot, ten minste niet naar het lichaam. Groot waren zij echter in moed en ondernemingszucht; zwaarigheden waren er voor hen niet in de wereld of ze waren er slechts om te worden overwonnen. Troffen zij een berg aan op hun weg, zoo was slechts de vraag: gaat de weg over den berg, er om of er door heen? Een weg was er altijd, en die door den berg heen

zou gewoonlijk aan onze kleinen het verkieselijkst geschenen hebben. — Nu stonden zij lieden ook voor een berg, die heette „Harmonium” en vol heerlijke toonen was hij hun.

„Vader heeft zoo zelden een wensch,” zeide Martha, „en men weet niet wat men hem geven zal, nu wenscht hij een harmonium en hij moet er een hebben.”

„Hoe zult gij er aan komen?” zei haar tweelingzuster Sophie.

„Uit de stad. Ik sprak al met Kaatje (de boodschapvrouw) zij kent harmoniums en zeide dat er meer dan een in de stad is. En daarom moet vader er een hebben, dát zeg ik,” sprak Martha met warmte.

„En dat zeg ik ook,” riep Frits en sloeg tot versterking zijner meening op de tafel.

De wijsheid der familie, de twaalfjarige Bertha nam nu het woord:

„Weet gij dan al wat het kost?”

Martha wilde niet zeggen dat zij daaraan niet gedacht had en daarom zeide zij: „nu, voor minder dan vijf daalders zullen wij er geen krijgen, het kan er wel zes kosten.”

„Zes!” riep Bertha, spottend, „kinderen, wat zijt gij toch dom. Ten minste twintig daalders kost het, voor minder kunt gij er geen bekomen.”

„Maar wij *willen* het hebben,” riep Frits en sloeg weder vol geestdrift op tafel.

„Hoe zullen wij aan zooveel geld komen?” zeide Sophie angstig.

„Ik weet het niet,” zeide Bertha na eenige oogenblikken. Allen zwegen. Het harmonium, dat de kinderen al zoo

duidelijk vóór zich gezien hadden, verdween op eens bijna geheel.

„Ik heb wel eens gelezen,” zeide de zevenjarige Rudolph, van kinderen die voor eenigen tijd geen suiker in de koffie dronken, maar wij hebben die nooit.”

„Dit kan dus niet,” mompelde Frits.

„Ik weet wat wij doen moeten,” jubelde Martha op eens; „maar wij moeten het moeder zeggen, anders komt er niets van. Wij hebben ieder een appelboom in den tuin, die ons toekomt, aan den mijnen komen altijd vele appelen. Kaatje zegt dat die soort van appelen in de stad veel geld kosten. Wij moeten niets van onze boomen eten en de appelen in de stad verkoopen. Kaatje bezorgt dit voor ons. Wat zegt gij hiervan?”

Met algemeene stemmen werd Martha's voorstel aangenomen. „Ook moeten wij,” zoo ging zij voort, „op het veld gaan en in het bosch, en allerlei kruiden zoeken voor den apotheker, die betaalt daar veel geld voor.”

„Laat mij ook eens iets zeggen,” riep Frits. „De vrouw van den ambtman heeft mij gezegd, dat ik rijpe pruimen voor haar moest zoeken, waarvan zij een drank gereed kan maken, zij zal mij die zeer goed betalen. Mevrouw von Amsdorf is zoo goed dat zij mij nog wel wat meer betalen zal.”

„Mij heeft zij eens gezegd, dat ik veeren voor haar moest zoeken, die de ganzen wel eens verliezen,” zeide de flinke Rudolph.

„Ja, doe dat maar,” zeide Bertha welwillend, „ik mag haar ook de kant brengen die ik gehaakt heb en zij zal die aan eene spreij zetten.”

„Vrouw Schülze heeft gezegd dat ik een paar pantoffels voor haar borduren moest,” zeide Sophie aarzelend.

„Dan moet ge niet zoo lui wezen,” lachte Martha. „Kinderen,” voegde zij er hoogst ernstig bij, „het spelen is nu voor ons voorbij, totdat wij vaders wensch vervuld hebben, maar zeker mogen wij dan allen ook eens op het harmonium spelen.”

Dit troostrijk vooruitzicht werd evenals al hunne plannen aan de moeder medegedeeld; boven alle verwachting was zij er meê ingenomen en meende dat het volstrekt niet onmogelijk was dat ieder van hen vóór het Kerstfeest 3 daalders bijeengezameld zoude hebben; zij beloofde ook het hare te zullen bijdragen en den kinderen alles aantewijzen wat zij van veld en bosch tot geld zouden kunnen maken; ook zij geloofde dat de vrouw van den ambtman wel van hen koopen zou. Ten slotte werd nog allen diepe geheimhouding aanbevolen opdat vader toch recht verrast wezen mocht. Hij zou het toch wel opgemerkt hebben in de vele lange weken, die tusschen deze afspraak en het kerstfeest lagen, als hij voor zoo iets oogen gehad had. Maar Winfried wist zelden, wat er al zoo om hem heen voorviel; hij lette er wel op of de zijnen gezond waren en er goed uitzagen, hij wist zeer precies, welke zijner leerlingen goed leerden en zich wèl gedroegen, maar voor dingen zooals eten, drinken, kleding en woning, had hij weinig oplettendheid. Het harmonium van zijn vriend had wel diepen indruk op hem moeten maken, want nog dikwijls sprak hij den wensch uit, er eenmaal ook zoo een te mogen bezitten. Zulk een woord gaf den kinderen aanleiding tot gedurig gefluister, vroolijk gelach en een veelbeteekenend wenken met de oogen.

Ja, zij mochten wel lachen; door vlijt dien de moeder altijd weder wist aan te wakkeren, als hij begon te vermindern, en door bijzonderen voorspoed hadden zij reeds een kleinen schat. Tien daalders waren reeds bij elkander gebracht door plukken, zoeken, verkoopen, haken en loopen: want dit alles hadden de kinderen onvermoeid gedaan en reeds veroorloofden zij zich enkele duistere toespelingen op „kerstfeest” en „geschenken” tegen den niets vermoedenden vader. — Het werd nu ook tijd, want de maand November is nog maar weinige weken van het schoonste aller feesten verwijderd.

II.

Slechts zelden bezocht Winfried de stad, die zoo omstreeks vier uren ver was. Heden echter moest hij er wezen en rustig ging hij daarheen op weg. Vroolijke gedachten vervulden den tevreden man, die de groote kunst verstond alles van den besten kant te bezien. Dit toch is niet gemakkelijk, niet velen kunnen het, en ongelukkig degenen, die het tegenovergestelde tot gewoonte hebben. Zij houden een leeuwerik voor een raaf, zien aan de roos slechts de doornen, ergeren zich er aan dat de boomen groen zijn en een kreukel in een kleed kan hun een zon- en feestdag bederven. Zulke menschen noemt men ontevreden, het woord klinkt als een rasp, en zij zelf gelijken daar ook op; wie in hunne buurt komt wordt door hen verwond en dien ontnemen zij het vroolijke hart en de tevredene stemming. — Winfried dacht juist nu zoo bijzonder na over al het goede, dat hij bezat; een brave vrouw, gehoorzame kinderen, voor

allen genoeg te eten, al was het dan ook zeer eenvoudigen kost en heel zelden vleesch; daarenboven een goeden naam, getrouwe bureu; een lieven vriend en boven alles: een genadigen God, dien hij voor Zijn vele gaven, schuldig was te loven, te danken en gehoorzaam te zijn. „Dit is toch maar waar,” zeide hij op eens hardop, „zoo'n oude schoolmeester komt eigenlijk zijn heele leven niet gereed met het leeren van den „catechismus,” en misschien ontstond wel hieruit de vroolijkheid van onzen Winfried. Plotseeling stond hij stil, een eigenaardige aanblik hield hem geboeid. Te midden zijner vroolijke stemming trof hem een beeld van aangrijpende ellende. Tegen eene kleine hoogte geleund lag een armoedig gekleed meisje, een weinig ouder dan Winfried's Martha. Maar niet vroolijk zooals deze; op dit jonge gezicht, op deze bleeke wangen en in die betraande oogen was een geheele brief vol smart, zorg en verlangen te lezen. Over een troepje ganzen, die ze hoeden moest, heen, volgde het kind vol verlangen eenige huiswaarts trekkende vogels met de oogen: vlogen zij naar hun nestje t'huis of regelrecht naar den hemel? Ach! het kind ware zoo gaarne medegevlogen! —

Om het kind heen was alles ledig en treurig; de herfst-tinten en de kale boomen schenen het toe te roepen: „Ga naar huis, de winter komt, t'huis is het warm; trek schoenen en kousen aan uwe naakte voeten, — waarom zijt ge hier alleen op het dorre veld?”

Winfried boog zich naar het kind toe. „Kind, sta op, het is hier koud. Hoort gij te Klausburg t'huis?”

De kleine stond op, zij had den vrager niet zien aankomen, maar zij was niet bang voor Winfried. Zij schudde het hoofd.

„Niet? waar is dan uw te huis?”

Op eens was het alsof het leed het meisje te zwaar werd. Zij bedekte het gelaat met beide handen, weende bitter, en snikkend zeide zij slechts dit eene woord: „nergens.”

„Hebt gij geen ouders meer?”

„Neen.”

„Geene bloedverwanten?”

„Neen.”

Nu kon Winfried het niet langer uithouden. Hoewel hij nog zoo even gezegd had, dat de grond koud was, zette hij zich met het kind op den kleinen heuvel en in zijne armen weende het uit, alsof het vele weken gewacht had naar een medelijdend menschenhart om daaraan te kunnen uitschreien. Winfried troostte haar zacht en teeder als een vader, en toen zij bedaarder was geworden, vertelde zij den man die haar vertrouwen inboezemde: „dat zij ver van hier in Silezië gewoond had, dat haar vader voor een jaar bij het bouwen verongelukt was en hare moeder toen met haar en twee kleine broërtjes hier gekomen was waar zij bloedverwanten had. Maar deze waren naar Amerika vertrokken, alleen eene oude tante was achtergebleven, die zelf oud en zwak was. Bij deze was moeder voor eenige weken gestorven en nu zond men haar, het kleine meisje, met de ganzen en wat eten iederen morgen vroeg hierheen; „ach, zoo hesloot zij, ik zou wel niets willen eten, als ik maar bij de broërtjes mocht wezen. Maar ik moet den geheelen dag hier zitten, heel alleen, en zij schreien zoo dikwijls.”

„Waar zijn uwe broërtjes?” vroeg Winfried.

„Bij de oude tante.”

„Wat doet zij met hen?”

„Niets, want zij is oud en kan haast niets meer zien en hooren. De vrouw, van wie de ganzen zijn, brengt hun wat te eten, omdat ik hier op de ganzen pas,” snikte het kind.

„Hoe oud zijn uwe broértjes?”

„Martin is één en Heinrich twee jaar.”

„En gij?”

„Negen jaar.”

„Hoe heet gij?”

„Ruth.”

„En wat denkt gij te gaan doen?”

„Ik weet het niet.”

„Wat zoudt ge dan gaarne willen?”

„Bij Martin en Heinrich wezen.”

Winfried dacht er over na. „Ja, als gij ergens bij een boerin kondt komen en de kleinen ook, dan zouden zij groot worden en gij zoudt zeker werken.”

„Ja lieve mijnheer, zeer zeker,” viel het kind hem in de rede, werken kan ik en wil ik ook den heelen dag en de kleinen zal men in 't geheel niet hooren, zoo rustig zullen zij zijn.”

Als tot versterking van hare woorden legde zij hare hand in die van den schoolmeester. Deze zat lang stil bij haar en dacht. — Ruth zag tot hem op in gespannen verwachting; toen hij eindelijk opstond en met vriendelijke woorden afscheid van haar nam, zeide zij bevend van teleurstelling:

„Wilt gij ons niet medenemen?”

Winfried schudde droevig het hoofd. „Kind, ik zou het zoo gaarne doen, maar ik kan niet.”

Toen was het Ruth, als verbleekte de eenige ster, die haar sedert weken verschenen was; de arme wees had zoo lang geen vriendelijk woord gehoord. Zij wierp zich zoo lang als zij was op den heuvel en weende bitterlijk.

Winfried zocht de tante op. Hier zouden, dit zag hij, de kinderen niet lang meer kunnen wonen, want zij had niet vele dagen meer te leven.

De koopvrouw, van wie de ganzen waren, woonde naast de tante; zij scheen een ruw mensch. „De jongens kon zij niet houden,” zeide zij, „het zou maar het best zijn als zulke kinderen, die niemand toekwamen, naar het kerkhof konden gebracht worden; het meisje wilde zij wel bij zich nemen, zij bracht toch ook zwijnen groot en als het kind opmerkzaam wilde zijn, zou zij het met den tijd met het vee leeren omgaan; dat was toch de hoofdzaak.”

Onuitsprekelijk verslagen ging Winfried verder. Dus moesten haar broertjes maar sterven en de kleine Ruth slechts met het vee omgang hebben. „Dat moet zij leeren,” dacht hij, „maar of zij met God leert omgaan, is geheel onverschillig.” Hij deed wat hij te doen had, maar zijn hart was vol tot overloopens toe.

Te huis verhaalde hij den zijnen van de drie verlatene weezen. Allen hadden het diepste medelijden, maar wie kon helpen?

„Het liefste had ik hen alle drie meêgebracht,” besloot Winfried, „maar het ging niet, we hebben zelf nauwelijks genoeg om te leven, -- maar God weet dat niets mij gelukkiger maken zou, dan deze drie weezen te kunnen helpen.”

De moeder onderdrukte een traan; zij wist nog veel be-

ter dan haar lieve man, hoe schraal alles in huis soms was; reeds dikwijls had zij er over gedacht het harmoniumgeld aan te spreken, maar dit leed wilde zij haren kinderen niet aandoen.

Op deze maakte vaders verhaal ditmaal minder indruk dan het anders zou gedaan hebben. Zij waren zeer opgewonden, want er was iets bijzonders gebeurd.

Mevrouw von Amsdorf was bij hen geweest en had toen zij de ganzen in den stal had gezien, daar de overblijfselen eener kast opgemerkt. Deze stond daar al langen tijd en werd gebruikt tot het bewaren van allerlei gereedschap. Onder stof, spinnewebben en olieverf, had het geoefende oog dezer vrouw zeer schoon ingelegd houtwerk, dat zéér, zéér oud moest wezen, ontdekt. Zij liet de kast voor den dag brengen en afvegen, beschouwde haar overal en zeide: „dat is een heerlijk stuk werk, de deuren zijn nog goed in orde. Als de kast gerepareerd en schoongemaakt werd, zou die een praechtstuk zijn, een lust voor kunstkenneren. Wilt ge mij de kast verkoopen? Ik zal die goed betalen.”

Verkoopen? het oude ding? „Moeder doe het toch, voor het harmonium”, smeekten de kinderen.

„Gaarne”, antwoordde vrouw Winfried, „maar het is wezenlijk niets waard.”

„Moeder, zullen wij het geld voor het harmonium hebben?” drong Frits.

„Ja, wat mij betreft, wij hebben de kast toch altijd al willen verbranden.”

„Goed, dat ge het niet gedaan hebt,” zeide Mevrouw von Amsdorf, „ik geef er u twintig daalders voor.”

Twintig daalders! Vrouw Winfried en hare kinderen

begrepen niets van dit aanbod. Twintig daalders voor die oude kast!

Maar Mevrouw von Amsdorf zeide dat zij het waard was. En hoe lang ook vrouw Winfried bleef weigeren, de koopster aan den eenen, de kinderen aan den anderen kant, drongen haar zóó lang tot zij het geld aannam en twee uur later was de kast weg.

Dertig daalders waren nu de kinderen rijk. Het was ongelooftlijk. Gaarne had de moeder iets van het geld voor wat anders gebruikt, maar zij had het eenmaal beloofd en zij meende eene moeder moest haar woord houden, ook aan hare kinderen. Deze echter waren boven de wolken van vreugde. Wanneer vader hen opmerkzaam had aangezien, zoo had hij het moeten bespeuren, maar hij vermoedde niet welke schat er in zijn huis was. Hij was bij de arme weesjes, — zijne kinderen echter bij de twintig daalders en zijne vrouw dacht bij zichzelf aan ieder plekje in huis of er ook nog een oud ingelegd stukje werks te vinden ware.

Zoo kwam het, dat het verhaal van den schoolmeester niet in vruchtbare aarde viel.

III.

„Neen, Kaatje kan geen harmonium koopen, zij heeft er geen verstand van;” dit was de grondtoon der vele gesprekken van Winfried's kinderen. Maar wie moest het doen? Moeder had geen tijd om naar stad te gaan, ook dacht deze nog minder dan Kaatje verstand te hebben van den inkoop. Vader was de verstandigste man op de ge-

heele wereld, hij alleen had het harmonium bij Oom Konrad gezien, hij moest den dag vóór Kerstfeest naar stad, waarlijk het zou maar het beste zijn dat hij zelf de vervulling van zijn wensch ten uitvoer bracht, en dan het schoone ding weder trachtte te vergeten.

„Als hij het toch maar kon koopen zonder het te weten,” zeide Sophie.

„Wij noemen het niet tegen hem.”

„Maar dan weet hij niet wat hij koopen zal.”

„Dat zal hij wel begrijpen,” zeide Bertha, „vader heeft niet zoo vele wenschen dat hij den eenen om den anderen vergeet.”

's Morgens den 23sten December wilde Winfried op weg gaan, toen zijn kinderen hem een kleine leeren beurs in de hand drukten, waarin dertig daalders waren en Frits had sierlijk met groote letters op een papier gezet:

„Voor vaders liefsten kerstfeestwensch.”

Dit werd hem overhandigd; de kinderen hadden afgesproken, het geld „met deftigheid,” d. i. zóó te geven als waren zij gewoon alle dagen met zulke sommen om te gaan, de verwondering en de blijdschap mochten eerst op den heiligen avond komen, maar vaders groote verbazing wierp al hunne goede voornemens omver.

„Kinderen, hoe komt gij aan zooveel geld?” was zijn eerste vraag. Nu was het als ware er een dijk doorgebroken. Wild bruisten de wateren en uit de verwarde verhalen begreep de gelukkige vader dat zijne kinderen voor hem gewerkt, gespaard en wonderlijke dingen beleefd hadden, alles, om hem vreugde te doen smaken. Getroffen blikte hij van het eene kind naar het andere:

„En wat moet ik nu met al dit geld doen?”

„Koope wat gij zoozeer begeerdet!”

„Uw lievelingswensch vervullen.”

„Vader, koop nu dat, waarvan gij ons verteld hebt, en wat gij zoo graag wildet hebben.”

Zoo riepen zij door elkander. Maar de vader trok vrouw en kinderen aan zijne borst, dankte hen met bewogen hart en beloofde aan het algemeen verlangen: „Morgen, op kerst-avond moet het komen, met u op een grooten wagen,” te zullen voldoen.

„Jammer, dat gij het vooruit ziet, maar gij moet het weér vergeten,” riep men hem na, en zijne vrouw vermaande hem nog: „gij behoeft evenwel niet alles uit te geven, denk toch aan al de kinderen en dat het kerstfeest is.”

O foei, hoe zou ik zoo gewetenloos kunnen zijn om al het geld uit te geven, dacht de schoolmeester, toen hij een eind geloopt had en eindelijk zijne aandoeningen meester werd. Als zijn huishouden grooter werd, moest hij immers wel zuiniger worden. Zeker, voor een jaar waren dertig daalders een heele vervulling en misschien zou hij ook de kleine jongens nog onder dak kunnen zien te krijgen; Ruth zou ze dan soms bezoeken, jawel alles zou nu goed gaan. Maar wat een uitnemende vrouw, welke lieve kinderen had hij toch, dat zij zijn lievelingswensch, aan de vervulling waarvan hij zelf twijfelde, op zoo schoone wijze vervulden. Nu zou God ook wel voor de twee kleintjes een weg openen. Hij wilde aan de oude tante ten eerste een paar daalders geven, dan hield zij ze nog bij zich tot er verdere raad geschaft was. Hoe verheugde hij er zich op Ruth te

hebben en of hoe verlangde hij haar treurig gelaat vroolijk te zien. Maar zouden haar oogen wel vroolijk kijken als zij haar beide broërtjes niet zagen? Ja, zouden zij wel? Doch die minder aangename gedachten schudde Winfried van zich af, hij was heden zoo gelukkig.

Overal lag sneeuw, geen Ruth keek naar de vogels, geen ganzen zochten voeder. De winter was gekomen, maar in het hart van Winfried was nu meer lente dan voor zes weken. Hoeveel vreugde kunnen toch dertig daalders teweeg brengen in het hart van een schoolmeester! Was het echter alleen het geld of waren het de twaalf lieve handen, die het hem verschaft hadden?

Winfried bereikte de stad, zijn eerste gang was naar de tante. Maar hij kon haar niet meer bereiken, zij was voor twee dagen gestorven. Den volgenden dag zou zij begraven worden. Het lijk lag in de kamer, Ruth zat met de twee kinderen in de koude alleen, wat moest van haar worden! Zij wist het niet en anderen wisten het evenmin; zij zat maar bij haar broërtjes en trachtte die voor de koude te beschutten. Toen Winfried binnenkwam, herkende zij hem, en als ware hij haar natuurlijke beschermer, zeide zij op roerenden toon tot hem: „de kleinen zijn zoo hongerig en hebben het zoo koud.”

„Hebt gij niets te eten gehad?” vroeg hij.

„Ja, maar zeer weinig.”

De koopvrouw kwam binnen, knorde dat Ruth niets uitvoerde en altijd maar bij de kinderen was en zeide dat zij hun eten gebracht had, maar dat zij hen niet voor niets en weder voor niets voedsel geven kon.

Neen, dat kon niet. Winfried ging naar de waardin bij

wie allen die in de stad kwamen, hun intrek namen, en verzocht haar, hem een wagen te bezorgen, want hij had besloten de drie kinderen vooreerst allen bij zich in huis te nemen.

„Heden hebben de paarden te veel te doen,” was het antwoord, „maar morgen kunnen zij de kinderen voor u brengen waarheen gij wilt. Gij kunt hen toch ook niet meenemen vóór de begrafenis hunner tante; anders is er niemand om met het lijk mede te gaan; Ruth zou het ten minste kunnen volgen.”

„Maar de kinderen kunnen toch niet bij het lijk blijven”, zeide Winfried.

„Heden avond wordt het naar het lijkenhuis gebracht.”

„Zij zijn geheel alleen en lijden honger en koude.”

„Wie lijdt honger en koude?” vroeg nu een harde stem.

Een eenigzins bizonder gekleede, vreemde man, was intuschen binnengekomen en stond nu bij de sprekenden.

De waardin verhaalde van de weezen: „hij is kunstrijder”, fluisterde zij den schoolmeester toe, „en wil hier voorstellingen geven.”

„Nu, en laat men die arme wichten honger en koude lijden?” vroeg de vreemde spottend; „ik dacht nog al dat de Klausburgers zoo braaf waren.”

De waardin bevestigde dit en als bewijs bracht zij Winfried bij, die de drie kinderen allen in huis wilde nemen.

De kunstrijder, Franz geheeten, zag het levend bewijs vriendelijk aan.

„Schoolmeester zijt gij?” vroeg hij, „en hebt zelf kinderen?”

„Vijf,” antwoordde Winfried geheel beschaamd dat hij reeds eigen kinderen had.

„Dacht ik het niet!” lachte de man, „minder dan vijf heeft een schoolmeester er nooit.”

„Maar zij zijn allen goede kinderen, zeide Winfried trotsch, want hij dacht aan het vele geld dat hunne liefde hem verworven had. En met vuur vertelde hij, hoe zij hem in staat gesteld hadden, zijn lievelingswensch, Ruth te gaan halen, te vervullen.

„En nu wilt gij ze alle drie nemen?” vroeg Franz.

„Ja, wat moet ik doen?” antwoordde Winfried, „ik kan niet anders. Hier is niemand, die ze hebben wil, en nu de zuster van de kleinen wegnemen, zou wreed zijn, en zulke kleine kinderen hebben weinig noodig, groeien alleen maar op.”

„Het groeien gaat vanzelf, maar het eten en drinken, hoe zal dat gaan?”

„Waar vijf en zeven genoeg hebben, hebben acht en tien het ook,” meende Winfried, „en met dertig daalders doet men veel. Ik wilde voor mijn kinderen ieder eene kleinigheid tegen Kerstfeest koopen maar nu krijgen zij de twee broërtjes en een zusje”.

„Ik twijfel of zij tevreden zullen zijn,” mompelde Franz. Dit maakte Winfried verstoord. Zijne kinderen, die voor Ruth gewerkt hadden en gespaard, zouden die zich niet over de kleine jongens verheugen? Zijne vrouw kon nog met bedenkingen aankomen, -- maar zijne kinderen, die hem zelf hierheen gezonden hadden om Ruth te halen, die er zoo grootmoedig voor gezorgd hadden dat het haar aan niets mocht ontbreken!

In zijn ijverige verdediging en lofredde sprak Winfried nu eigenlijk juist alsof het slechts genade van God, en een dankzegging waard was dat hij de kinderen in huis mocht nemen.

Toen viel Franz hem op eens in de rede met de koele vraag:

„Hoeveel salaris hebt gij?”

„Honderd vijftig daalders, vrije woning, vrij vuur en licht en nog soms eene kleinigheid van de menschen in de buurt.”

„Zoo, dat is vijftien daalders in 't jaar per hoofd,” mompelde Franz. Hij zag den schoolmeester aan, streek toen met de hand over de oogen en zeide: „Schoolmeester, ge zijt een braaf man, drink een glas wijn met mij.” Dit deed Winfried. Daarna bezorgde hij wat hij had te verrichten en sprak met de waardin nauwkeurig den tijd van vertrek af terwijl deze beloofde hem met de kinderen voor niets te laten t'huisbrengen en Franz zeide dat hij hem iets te drinken zou meegeven. Hij begeleidde ook den schoolmeester naar de kinderen, zag de vreugde die Ruth's gezicht verhelderde, toen haar gezegd werd dat zij nu voor goed bij hem kwam en zag ook de plotselinge angst waarmee zij vroeg: „Martin en Heinrich ook?” en hij moest zich afwenden toen zij lachend en schreiend den grooten man omarmde en de kinderen op zijn schoot zette en zachtjes zeide: „Moeder beloofde mij altijd een engel van den hemel te zenden, die ons allen halen zou en gij zijt nu de engel.”

„Schoolmeester, onder honderd menschen is er niet een, die doen zou wat gij doet,” zeide de kunstrijder, buiten gekomen.

„Is het dan zoo iets doms?” vroeg Winfried, gelukkig lachende.

„Nee, — maar iets zeer moeilijks, als gij er maar niet door in leed komt.”

„Gebeuren moet er toch iets; en ik heb ook een vriend, die mij helpen zal, als ik niets meer doen kan.”

„Dat laat zich hooren. Is de man rijk?”

„Zeer rijk.”

„En houdt hij van u?”

„Zeer zeker.”

„Wie is hij?”

„De Heere God. Die verlaat ons niet.”

Mijnheer Franz trok de schouders op en zweeg.

Winfried echter vouwde de handen en dacht: „Gij hebt dit eenzaam kind op mijnen weg gebracht, Gij hebt de oude tante laten sterven, Gij hebt gemaakt dat de weezen nu juist als kerstgeschenk in mijn huis moeten komen, — Gij zult ook verder helpen!” —

IV.

Vierentwintig uur later werd het vroeg donker, opdat de lichtste aller avonden zou kunnen aanvangen.

Vrouw Winfried had de kamer goed verwarmd, een dampende soep stond gereed, de kerstboom geheel in orde, koeken stonden daarnaast, die eenige vrouwen van het dorp aan de schoolmeestersvrouw gegeven hadden. Geschenken waren anders niet te vinden, het eene groote geschenk bracht de vader zelf eerst mede uit de stad — het harmo-

nium zou dan het geheele gezin ten eigendom zijn — en eenige kleinigheden voor de kinderen zou de vader ook koopen en meëbrengen. Waarom hij nu zoolang wegbleef?

Ontelbare malen hadden de kinderen reeds naar hem uitgezien, hij kwam *nog* niet. Maar misschien was het geschenk zoo zwaar dat de paarden het slechts langzaam door de sneeuw konden trekken. Of de vader er op zou zitten? Of het bruin zou wezen?

Kaatje zeide dat ze eens een gouden harmonium gezien had en dat was verwonderlijk mooi. —

Ja, hij bleef al heel lang weg. Men moest heden den boom toch voor het Christuskindje aansteken en in orde brengen. Als vader kwam, moest hij eerst uitrusten. Moeder vond dat allen eerst soep eten moesten; het sloeg al zes uur en hoor! daar werd een geluid als van paardenschelletjes vernomen, een slede kwam al nader en nader en hield stil voor het huis. — Vol verwachting stond de geheele familie aan de deur; de oogen trachtten in de duisternis iets te onderscheiden. Waar was het harmonium? Zij hadden het zich grooter voorgesteld. Maar daar was vader. Hij begroette hen en — tilde een klein meisje uit de slede, dat een kind in den arm had. Toen kwam een zeer groot pak, — zou dat een stuk van het harmonium wezen? Neen, het was nog een kind, warm in een bed gewikkeld; nu nog een mand, een, twee kisten, een paar bij elkander gebonden bedden, — maar waar was het harmonium? De slede was weg, alles in huis gebracht, de kinderen ook. In de warme kamer vielen de warme bedekselen af, dicht bijeen gedrukt stonden de drie vreemde kinderen. Toen sprak de vader tot zijn verwonderde familie: „Laat ons eten,

wij zijn koud en hongerig. Dan komt het Christuskind, en onder den verlichten boom zal ik u alles verhalen."

Aan gehoorzaamheid gewend, zwegen de kinderen. De vader zag er zoo gelukkig uit en sprak zoo vriendelijk met de schuwe vreemdelingen, — er kon niets treurigs gebeurd wezen. Misschien was er geen mooi harmonium gereed geweest en zou het morgen eerst komen. Wie weet! Intusschen was het toch ook wel iets bijzonders drie zulke nieuwe gezichten bij zich te hebben.

Nu, weest vriendelijk jegens deze kleinen, zeide de vader en ging met moeder in de andere kamer.

Er moeten vele lichten aangestoken zijn, want de ouders bleven zeer lang weg; toen zij eindelijk de kinderen riepen, hielden de verlichte boom, en gebed en gezang oogen en harten zeer bezig, anders zouden zij wel gezien hebben dat moeder geweend had en vader ernstiger keek dan anders.

Na eenigen tijd sprak hij: „lieve kinderen, gij hebt mijnen lievelingswensch willen vervullen en gij hebt het gedaan. Eerst nu hoorde ik van moeder, dat wij elkander over en weér verkeerd begrepen hebben. Gij wildet mij het harmonium geven dat ik vroeger had gewenscht, maar dat was ik haast geheel vergeten; neen, mijn vurigste wensch was deze kleine Ruth tot uwe zuster te maken, en daartoe hebt gij mij geholpen en daarmede zeer gelukkig gemaakt. Nu heeft Ruth evenwel twee kleine broërtjes en het Christuskind geeft ons die heden ook en zegt dat zij uwe broërtjes, en kinderen van uwe moeder en mij moeten zijn. Wilt gij hen liefhebben en het zusje ook? Dan hebt gij mij veel meer dan een harmonium gegeven, dat krijg ik dan als gij allen groot zijt en ik oud ben. Wilt

gij nu uw kerstgeschenk vroolijk aannemen, dan moeten Ruth, Heinrich en Martin altijd hier blijven. Wilt gij dat?"

O, of zij wilden! Zij hadden geene kinderen moeten zijn als zij nu het harmonium niet geheel hadden vergeten; het geraakte geheel op den achtergrond bij de gedachte dat zij zoo op eens twee nieuwe broërtjes en een zusje kregen. Sophie en Martha hadden in stilte naar poppen gewenscht, maar wat waren alle poppen ter wereld, bij deze drie levende poppen, die werkelijk schreien en „vader en moeder” zeggen konden. Op deze te passen en ze te verzorgen was toch aangener dan alle spel. En als vader het harmonium niet noodig had, zij zouden met den ruil wel tevreden zijn. Het was een gelukkige kerstavond, vol vreugde, geluk en dankzegging.

Was hij dat voor allen?

Ach, de drie vreemde kinderen sliepen reeds lang, voor het eerst sedert langen tijd onder de hoede van liefdevolle menschen, en Winfrieds kinderen droomden van harmoniums, kerstboomen en poppen, toen vader en moeder nog bij elkander zaten, vader met vroolijk hart, maar moeder zeer bezorgd.

„Man, man, wij kunnen het niet doen, met den besten wil niet,” zeide de moeder.

„Denk er vandaag nog niet aan,” verzocht Winfried, „werp uwe bekommernissen op den Heer. Hij zorgt voor ons. Ik deed niet in overmoed, wat ik deed. Ruth haalde ik, — naar ik meende, — met uwen wil, er was geld genoeg. En de twee kleinen, — moeder, als gij ze gezien hadt in de koude kamer, hij die onverschillige menschen, gij hadt ze zeker opgenomen en hier gebracht.”

„Ja, dat geloof ik ook. Maar toch, ik ben angstig en bezorgd voor de toekomst en hoe alles gaan zal.”

„Goed *moet* het en *zal* het gaan,” zeide Winfried, „en heden is het Kerstfeest, dat wil zeggen: „Vreest niet.”

De vrouw knikte, maar inslapen kon zij toch in lang nog niet.

V.

Wat is er toch vandaag in Klausburg aan de hand! Eerst hoort men een trompet en dan komt een man op een wit paard door de straten, begeleid door een onoverzienbare schare van kinderen, overal worden deuren en vensters geopend, van tijd tot tijd houdt de stoet stil en dan roept de man met een stem, luider dan de klank van de trompet en het gejoel der kinderen: „heden avond groote voorstelling der kunstrijders van den wereldberoemden heer Franz. Zes arabische paarden van zijne majesteit den Sultan, tien sneeuw witte schimmels, die walsen dansen, en een groote wedren met hindernissen, zooals nog nooit vertoond is. Ten slotte zal mijnheer Franz een geschiedenis van den braven man uit Klausburg vertellen. Entrée twee kwartjes, en een staanplaats voor de helft.”

Zoo riep de heraut en zijn woord maakte indruk. „Paardrijden, wedrennen en nog een geschiedenis van een braven man uit Klausburg. Wie zou die brave man zijn?” Ieder een zag er zich zelf op aan of hij het ook wezen kon. Wat zou hij toch gedaan hebben?

De voorstelling werd wèl bezocht, geen zit- of staanplaats bleef ledig. Maar wat men zag was ook heel mooi. Edele

paarden, kloek en wel gebouwd, de Klausburgers hadden ze nog nooit zoo gezien. En dan het rennen — allen ademden vrijer toen het gelukkig afgelopen was. En nu kwam de geschiedenis. Zou het de burgemeester geweest zijn of een andere hooggeplaatste?

Neen, neen. Toch had iedereen een gevoel als had hij alles zelf doorleefd, toen mijnheer Franz met goed gekozen en aandoenlijke woorden zijn samentreffen met den schoolmeester, die werkelijk een Klausburger was, en de ellende der verlatene kinderen teekende. Geen oog bleef droog en Franz dit bemerkende, vervolgde: „Geachte dames en heeren, gij weent! dat is zeer schoon, maar met tranen kan men wel voor een keer maar niet voor altijd iemands honger stillen. De kinderen zijn nu bij den schoolmeester, — ach wat zal zijne vrouw wel gezegd hebben? — en zooals ik hem ken, zal hij de kinderen houden ook. Niemand zou hem de kinderen ook afnemen, — of wilde iemand uwer dit doen — — — neen? — Nu, dat zou ook te veel gevergd wezen, maar ik dacht zoo, wij konden den wagen toch een weinig den berg helpen oprijden. Wij willen ook het onze doen, ik en mijne paarden, en morgen, op den tweeden middag van het feest een extra voorstelling geven. Heel anders dan vandaag, laat ik het entréegeld onbepaald, om aan de weldadigheid geene perken te stellen, doch voor minder dan twee kwartjes komt men niet binnen. En opdat de lieve vrouwen en kinderen ook nog iets meer zouden kunnen doen, zal ik morgen om twaalf uur, mijn wagen, dien grooten, waarin ik anders al mijn huisraad en gereedschappen bewaar, huis aan huis rondzenden en verzoek ik ieder daarin te leggen wat men heeft en geven wil. Het liefst

iets duurzaams. Kleëren en koffie, suiker en rijst, gebraden en ongebraden ganzen, vruchten, zwavelstokken, schoenleder, katoen, boonen en wat men alzoo meer in een huishouden met acht kinderen kan gebruiken. Ik vraag den heeren en dames vriendelijk om een milde bedeeling, opdat zulk een arme schoolmeester ons niet allen beschaamd make.”

De rede van Franz vond bijval. Toen den volgenden middag de groote roode wagen door de straten reed, met op ieder paard een trompetter, die zijn speeltuig wist te gebruiken: toen stroomden de menschen uit hunne woningen, het was toch ook kerstfeest en dan zijn vele harten week. Niemand dan de heer Franz overzag de gaven, die gebracht waren, maar zij moeten wel zeer overvloedig zijn geweest, want toen hij later de zoo bijzonder goed bezochte voorstelling eindigde, bedankte hij alle aanwezigen en afwezigen met aandoening en sloot met deze woorden: „ieder mensch heeft twee handen. Een tot nemen, de andere tot vasthouden. De Klausburgers maken een uitzondering, zij hebben de andere tot *geven*. Geven is zaliger dan nemen.”

Geweldige bijvalsbetuigingen werden gehoord, vele verstandige menschen vonden dat Franz hun nog iets beters getoond had dan dansende paarden.

Den volgenden morgen, op den zoogenaamden derden feestdag, begon vrouw Winfried alles ordentelijk voor de nieuwe kinderen in te richten, wat ze op de feestdagen zoo niet had kunnen doen. Zij had de kinderen reeds lief gekregen, de knaapjes om hunne hulpeloosheid en Ruth om hare lieftalligheid. Hoe verlaten had het arme kind moeten wezen dat ze zich hier zoo onnoemelijk gelukkig gevoelde! —

Echter wilde de schaduw op het gezicht van vrouw Winfried nog niet wijken, en zelfs haar geloovige man was door de bedenkelijke redenen zijner geburen aan het twijfelen gebracht. Had hij wel goed gehandeld? Zou hij wel kunnen volhouden?

„Ik niet, maar God, in Wiens naam ik het deed,” zeide hij tot zichzelf.

„Vader, zie eens wat daar aankomt,” riep Martha, „een groote roode wagen, misschien zijn er wilde beesten in, — of — toch nog het harmonium? Vader! hier houdt de wagen op.”

Haar geroep bracht weldra tien nieuwsgierige hoofden voor het venster.

„Het is de heer Franz,” zeide Winfried verbaasd, „en de burgemeester,” voegde hij er nog meer verwonderd bij. Ja deze beiden waren het, in levenden lijve. Zij gingen terstond Winfrieds huis binnen. Wat zouden zij willen?

„Er zal mogelijk iets te onderteekenen wezen, de kinderen betreffende,” mompelde de schoolmeester, toen ging hij den burgemeester te gemoet met de muts in de hand.

„Niet waar, de groote schoolkamer is ledig?” vroeg de burgemeester, nadat hij de familie vriendelijk gegroet had.

„Ja, het is kerstvacantie,” was het antwoord.

„Dan zullen wij er ingaan, en laat nu uwe acht kinderen, — ach neen, twee zijn nog te klein — dus uwe zes kinderen eens meehelpen, wij willen den grooten wagen uitpakken en alles in uwe schoolkamer brengen.” Zoo geschiedde. De heer Franz stond in den wagen en reikte alles den dragers stuk voor stuk over, terwijl de burge-

meester in de kamer alles in orde neêrzette. De familie Winfried wist niet wat te denken van zoo iets ongehoords, en ware de burgemeester er niet bij geweest, Winfried zou niet zoo rustig zijn schoolkamer hebben laten in beslag nemen. Het was een wonderlijk huishouden dat hier ontstond: vlas en linnen, een vat zuurkool en een vat pekelvleesch, zeven ganzen, drie suikerbrooden, heele korven vol vruchten, een stuk wollen stof, vele paren schoenen en een rustbank, twaalf flesschen wijn en vele andere zaken vulden de kamer. Aarzelend vroeg Winfried eindelijk:

„Moet dit alles hier blijven? Op den tweeden Januari begint de school weêr!”

Toen zweeg de burgemeester niet langer. Hij verhaalde hoe de heer Franz de Klausburgers bewerkt had en het verlangen bij hen ontwaakt was met kerstfeest eens iets bijzonders te doen, en toen verzocht hij dat Winfried deze geschenken wilde aannemen als een kleine bijdrage tot de goede zaak. Zij wilden beloven Winfried ook verder bij te staan, als de kinderen grooter werden.

„En voor de eerste jaren is hier nog een kleinigheid,” zeide de heer Franz, en legde een zware geldbeurs in Winfrieds hand.

„Wij vertrouwen,” eindigde de burgemeester, „dat de kinderen hier goed zijn aangeland, en gij hen tot vrome en brave menschen zult opvoeden.”

De familie Winfried konde niet spreken, aller harten waren vervuld van verbazing, schaamte, dankbaarheid en vreugde. Franz stond er diep geroerd bij.

„Dit is uw werk,” zeide de burgemeester.

„Ach, zoo iemand als ik,” antwoordde Franz, doet het

wel eens goed, als hij eens wat verstandigs kan doen. Voor-
 eerst is er nu gezorgd," zoo keerde hij zich tot Winfried,
 „en ik denk dat uw goede vriend in den hemel, op wien
 gij laatst zoo vast vertrouwdet, ook nog wel iets voor u
 doen zal."

Toen zag Winfried den spreker verwonderd aan. „Dat
 deed Hij al," zeide hij plechtig, „dit is Zijn werk."

Geheel verbluft keek Franz op; zijne trekken zeiden dui-
 delijk: „neen, dit is mijn werk."

„Lieve mijnheer," en de schoolmeester sprak met vaste
 zoowel als ootmoedige stem, „zonder Zijn wil hadt gij het
 niet gedaan, en hadden de andere menschen het ook niet
 gedaan. Hij heeft u de gedachte in het hart gegeven, Hij
 heeft u hier heen gezonden, — daarom is uw verdienste
 niet minder, want niet iedereen had zich door Hem laten
 zenden. En waarlijk, Gods afgezant, Gods dienstknecht te
 wezen, dat is het hoogste geluk."

„Maar ik heb het toch zelf gewild," zeide Franz.

„Ja, omdat God het wilde. — Niet waar, uwe paarden
 dansen geheel alleen?"

Franz lachte. „Zij dansen alleen, ja wel, maar alleen
 omdat zij moeten, wijl ik het hebben wil."

„En het edelste dier gehoorzaamt u het beste?"

„Ja dat is zoo." -- Franz eindigde hier als iemand wien
 plotseling een licht opging.

„Mag ik u eens bezoeken, als ik in de buurt kom?"
 vroeg hij bij het afscheid.

„Als een engel Gods zijt gij tot ons gekomen," ant-
 woordde vrouw Winfried, „en als een engel Gods zult gij
 bij ons worden ontvangen."

„Een bode Gods,” „een dienaar Gods,” „een engel Gods,” was hij hier genoemd. Hoe dwaas! hij, Franz! En toch deed het hem zoo goed en hij besloot, voortaan dezen God te zoeken. Zijn huis was de kerk; van nu aan wilde hij in het Godshuis gaan om van Hem te hooren. „Ik moet toch weten, wien ik gediend heb,” dacht hij.

In den laten avond, toen het zoo heel stil werd, kwamen er voor de eerste maal, sinds langen tijd, herinneringen uit zijn kindertijd bij hem boven. Hij zag zijn moeder, hoe zij aan zijn bed met hem bad, — hij zat weêr op school en leerde den catechismus, — hoe luidde ook weêr het eerste gebod? ja hoe? „Ik ben de Heer uw God,” stond op eens duidelijk voor hem, — welke overeenstemming tusschen zijn eersten schoolmeester en den laatsten, dien hij heden in de school hoorde. Het kwam Franz voor als moest hij nog veel leeren. — — —

Zou dit reeds de zegen wezen, dien de familie Winfried terzelfder tijd over hem afsmeekte? Men was als betooverd door het gebeurde, waar bleef nu de zorg? Er was enkel vreugde en dank in ieders hart.

„Gij zijt onze kerstkinderen, met u kwam de zegen in ons huis,” zeide Winfried en omhelsde Ruth, die zich steeds dicht bij den grooten man, haar eersten vriend, aansloot.

„Maar een harmonium hebt gij toch niet gekregen,” riep Frits, en deed zijn best om ontevreden te kijken.

„Meer dan dat,” zeide Winfried, „de liefde van mijn acht kinderen is schooner dan de muziek der geheele wereld. En had ik uwe liefde niet gehad, die voor mij werkte en spaarde, ik had nooit aan Ruth kunnen denken en wij hadden noch de lieve kinderen noch al het goede dat zij ons

aanbrachten. Daarom moet de gedachte aan het harmonium hier steeds in eere worden gehouden en wij allen moeten vroolijk zingen zonder dat.”

Een heerlijk vreugdenurtje, door geen schaduw op moeders aangezicht verstoord, nam nu een aanvang.

Men zong vroolijk onder den verlichten kerstboom, liefde en geluk straalden uit aller oogen; zonder harmonium was hier toch alles vol harmonie. — En deze harmonie zal in de familie blijven. Kan het ook niet altijd kerstfeest en zulk een kerstfeest zijn, hand aan hand zal zij door het leven gaan, bloeiend en vruchtdragend, want zij „bidt en werkt.”

Bij den uitgever dezes is mede verschenen:

EEN STER IN DEN KERSTNACHT.

Een verhaal voor oud en jong,

NAAR HET HOOGDUIJSCH

VAN

A. VOLLMAR.

Prijs *f* 0.12⁵ — 25 Ex. *f* 2.50 — 100 Ex. *f* 8.50.

WAT IS HET KERSTFEEST VOOR U?

Een persoonlijke vraag.

(VIERDE DUIZEND.)

Prijs *f* 0.05; 100 Ex. *f* 4.—; 200 Ex. *f* 7.—;
300 Ex. *f* 9.50; 500 Ex. *f* 13.50.

Dit boekje is ter uitdeeling, voor volwassenen, alleszins geschikt.